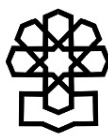

اظهار نظر در خصوص مصوبه کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی درباره «طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها»

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل:

۲۱۱۲۲

دوره دوازدهم - سال اول

ثبت: ۳۱۵

عنوان گزارش: اظهارنظر درخصوص مصوبه کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی درباره «طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها»
نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه بازارها و نهادهای مالی)

نوع گزارش: طرح/لایحه، نظارتی، راهبردی، پیش‌نویس قانونی

تهیه و تدوین کنندگان: محمدحسن معمارینی، ابوالفضل دارابی‌زاده (گروه بازارها و نهادهای مالی)،

مهدی دارابی، مصطفی حبیب‌الله پورزرشکی (گروه پولی و بانکی)،

حسام محمدی‌فرد، حسین هرورانی (گروه بازرگانی)، مهدی رزم‌آهنگ (گروه اقتصاد بین‌الملل)،

محمدصادق محمدیان دستنائی (گروه محیط کسب‌وکار و تنظیم‌گری بخشی)،

سیدمحمدحسین فاطمی (دفتر مطالعات بخش عمومی)،

محمدحسین معماریان (گروه سرمایه‌گذاری‌های عمومی و مالیه محلی)،

هادی ترابی‌فر، محمدحسین عزیزیان (گروه مالیه عمومی)،

رسول سلیمانی (گروه مخابرات و فناوری اطلاعات)، ایمان رضائی، علی صابری (گروه نفت و گاز)،

مرتضی نیکخواه‌نسب (گروه انرژی)، میلاد بیگی (دفتر انرژی، صنعت و معدن)،

نوید پاک‌نژاد، علی فرنام (گروه عمران و شهرسازی)، محسن بابایی (گروه کشاورزی و توسعه روستایی)،

هومن غلامپور ارباستان (گروه محیط زیست)، محمدبرزگر خسروی (گروه حقوق اقتصادی)،

امین‌الله پاک‌نژاد (دفتر حقوقی)

مدیر مطالعه: محمدامین صلواتیان

ناظران علمی: سیدمهدی بنی‌طبا، میثم خسروی ویشکائی، محمدامین صلواتیان

صفحه‌آرا: منیره حاجی محمدی

ویراستار ادبی: زهره عطاردی

واژه‌های کلیدی:

۱. قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

۲. اصلاح قانون

۳. تأمین مالی

۴. نظام مالی

۵. تولید

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۳/۱۰/۰۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۸/۱۰

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده.....
۳.....	۱. مقدمه.....
۵.....	۲. مروری بر وضعیت تأمین مالی در بازارهای مالی.....
۷.....	۳. کلیات طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها.....
۹.....	۴. اظهارنظر کارشناسی درباره طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها.....
۲۳.....	۵. جمع‌بندی و پیشنهاد.....
۲۵.....	منابع و مأخذ.....

فهرست شکل‌ها

۶.....	شکل ۱. تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در چهارماهه ابتدایی ۱۴۰۴.....
۶.....	شکل ۲. نمودار ارزش جذب و تجهیز منابع در پنج‌ماهه ابتدایی ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴.....

فهرست جداول

۳.....	جدول ۱. ترکیب نظرات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی درخصوص طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها.....
۹.....	جدول ۲. ارزیابی کارشناسی طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی.....
۲۴.....	جدول ۳. خلاصه اظهارنظر کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی درخصوص طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها.....

اظهارنظر درخصوص مصوبه کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و
نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی درباره «طرح اصلاح
قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها»

Doi: [10.22034/report.mcr.2025.1404.33.8.21122](https://doi.org/10.22034/report.mcr.2025.1404.33.8.21122)

چکیده

تأمین مالی و سرمایه‌گذاری یکی از موضوعات کلیدی در نظام اقتصادی و بازارهای مالی است که قانونگذار به آن توجه دارد. ارزیابی‌های کارشناسی نشان می‌دهد که در حوزه تأمین مالی و سرمایه‌گذاری خلأ جدی در لایه قانونی وجود ندارد و بیشتر چالش‌ها و موانع در لایه اجراست. همچنین باید به این موضوع توجه شود که تأمین مالی و سرمایه‌گذاری الزاماً با وجود نقدینگی میسر نمی‌شود و ضروری است تا سایر بسترهای لازم مانند وجود ابزارها و نهادهای سرمایه‌گذاری از جمله ابزارهای پوشش یا انتقال ریسک برای سرمایه‌گذاران فراهم شود.

قوانین متعددی در نظام قانونی ایران در حوزه تأمین مالی و سرمایه‌گذاری تدوین شده است که به تازگی قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها به تصویب مجلس یازدهم رسید. در این قانون، ابزارها و نهادهای مفیدی برای تأمین مالی و سرمایه‌گذاری معرفی و تعریف شد. مجلس شورای اسلامی دوره دوازدهم، طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها به شماره ثبت ۳۱۵ را اعلام وصول کرد و به کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی ارجاع شد.

در این طرح، ۲۹ ماده به تصویب کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی رسیده است که ۱۱ ماده به اصلاح یا توسعه موادی از قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت مصوب سال ۱۴۰۲ پرداخته و ۱۸ ماده در این اصلاحیه از جنس الحاق به قانون مزبور حوزه‌های ساختار اقتصادی و مالی کشور، سرمایه‌گذاری و تأمین مالی بخش‌های مختلف اقتصادی و تولید، مالیه شرکتی و بنگاه‌ها، اصلاح وضعیت مالی صنایع است. همچنین در اصلاحیه قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها، به‌طور مشخص فعالان و تولیدکنندگان دو صنعت نفت و گاز کشور و صنعت برق مورد حمایت قرار گرفته‌اند. این حمایت و تسهیل‌گری به‌دلیل ناترازی است که در این دو بخش احساس می‌شود.

متن طرح به‌رغم دستاوردهای قابل‌توجه در حوزه تأمین مالی، نیازمند اصلاح در حدود نیمی از مواد است که برخی از آنها به‌دلیل مغایرت با اصل (۷۵) قانون اساسی و احکام برنامه هفتم پیشرفت است و در صورت انجام این اصلاحات، تصویب کلیات طرح توصیه می‌شود.

خلاصه مدیریتی

مسئله اصلی

تأمین مالی و سرمایه‌گذاری یکی از محورهای کلیدی اقتصاد و نظام مالی است. کارکرد اصلی نظام تأمین مالی تسهیل در انتقال منابع مالی میان طرفین عرضه و تقاضای منابع مزبور است. همچنین توسعه نهادها و ابزارهای مالی باید بتواند ابعاد مخاطرات (ریسک‌ها) سرمایه‌گذاری را پوشش دهد. اصول و چارچوب‌های نظام مالی ازجمله تأمین مالی و سرمایه‌گذاری در لایه قوانین مورد توجه مجلس‌ها قرار می‌گیرد. در ایران نیز قوانین متعددی به تأمین مالی و سرمایه‌گذاری پرداخته است.

طرح اصلاح قانون تأمین مالی یکی از طرح‌هایی است که در مجلس دوازدهم اعلام وصول شده است. براساس مصوبات کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی برخی احکام قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب سال ۱۴۰۳ را اصلاح کرده است. در برخی مصوبات، احکام الحاقی به قانون مزبور صورت پذیرفته است.

نقاط قوت و ضعف طرح

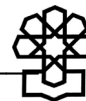
✓ در این طرح، ۲۹ ماده به تصویب کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی رسیده که ۱۱ ماده به اصلاح مواد متعددی از قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت مصوب سال ۱۴۰۲ پرداخته و ۱۸ ماده در این اصلاحیه از جنس الحاق به قانون مزبور و سایر قوانین است.

✓ ۴ مورد از ۱۱ مورد اصلاح قانون تأمین مالی تولید، اصلاحات فنی، تسهیل در اجرا و اصلاح ارجاع به قانون است. مابقی احکام اصلاحی طرح، به‌دنبال توسعه و سرایت احکام قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها به بخش‌های مختلف نظام اقتصادی و تولیدی بوده است.

✓ ۱۸ ماده دیگر طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها ماهیت الحاق به قانون دارند. برخی از الحاقات مندرج در این طرح به قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها و برخی به سایر قوانین صورت گرفته است. ماهیت این الحاقات در چهار دسته تصمیم‌گیری در ساختار اقتصادی و مالی کشور (۳ ماده)، سرمایه‌گذاری و تأمین مالی بخش‌های مختلف اقتصادی و تولید (۷ ماده)، مالیه شرکتی و بنگاه‌ها (۴ ماده)، اصلاح وضعیت مالی صنایع (۴ ماده) قابل تقسیم است.

✓ در اصلاحیه قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها، به‌طور مشخص فعالان و تولیدکنندگان دو صنعت نفت و گاز کشور و صنعت برق مورد حمایت قرار گرفته‌اند. این حمایت و تسهیل‌گری به‌دلیل ناترازی است که در این دو بخش احساس می‌شود.

✓ ضروری است به این نکته توجه شود که در برخی از احکام این مصوبه، مغایرت با قانون اساسی (اصل (۷۵)) وجود دارد که لازم است تأیید دولت درخصوص این احکام اخذ شود. همچنین برخی احکام واجد مغایرت با قانون برنامه هفتم پیشرفت است که ضروری است در رأی‌گیری نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی مدنظر قرار گیرد.

پیشنهادهای مرکز پژوهش

جدول ذیل ترکیب نظرات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی درخصوص طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها را نشان می‌دهد:

جدول ۱. ترکیب نظرات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی درخصوص طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

کل مواد	موافق به شرط اصلاح	مخالف	موافق	
۲۹	۹	۶	۱۴	تعداد ماده
٪۱۰۰	٪۳۱	٪۲۰	٪۴۹	درصد

مأخذ: گزارش حاضر.

لذا متن طرح به‌رغم دستاوردهای قابل‌توجه در حوزه تأمین مالی، نیازمند اصلاح در حدود نیمی از مواد است و در صورت انجام این اصلاحات، تصویب کلیات طرح توصیه می‌شود.

۱. مقدمه

نظام تأمین مالی یکی از زیرساخت‌های اصلی ساختار اقتصادی کشورهاست که توسعه و کارآمدی آن نقش مهمی در بهبود رفاه خانوار و تقویت قدرت اقتصادی کشور ایفا می‌کند. تأمین مالی کارآمد از یک‌سو به وسیله هدایت منابع مالی مازاد به بخش مولد اقتصاد، موجب افزایش سرمایه‌گذاری می‌شود و ازسوی دیگر، با کاهش برخی از هزینه‌های تولید منجر به ارتقای کارایی اقتصاد خواهد شد. ازاین‌رو، جایگاه محوری تأمین مالی در رشد تولید و درآمد قابل چشم‌پوشی نیست. باین‌حال، اهمیت تأمین مالی به تقویت رشد اقتصادی محدود نمی‌شود. نظام تأمین مالی توسعه‌یافته همچنین تاب‌آوری خانوار در برابر نوسانات درآمدی را افزایش می‌دهد. به‌علاوه، فراگیری و شمولیت تأمین مالی از مهم‌ترین عوامل بهبود توزیع درآمد در اقتصاد به‌شمار می‌رود.

گفتنی است؛ ضرورت مسئله تأمین مالی در دو عامل اساسی ریشه دارد. عامل اول، ناسازگاری زمانی بین جریان درآمدی و هزینه‌ای بنگاه‌ها و خانوارهاست؛ به‌نحوی که همواره برخی از عاملان اقتصادی منابع مالی مازادی را در قالب پس‌انداز در اختیار دارند و درمقابل، برخی دیگر متقاضی این منابع مازاد به‌شمار می‌روند.

عامل دوم، تفاوت در ریسک‌پذیری بازیگران مختلف در قبال مخاطرات احتمالی فعالیت‌های اقتصادی است. فعالیت‌های اقتصادی به شکل طبیعی بدون ریسک نیستند و منابع درگیر در این فعالیت‌ها تحت تأثیر این ریسک قرار دارند. باین‌حال، ترجیحات بازیگران مختلف نسبت به پذیرش مخاطرات مزبور یکسان نیست. بنابراین نقش اصلی نظام تأمین مالی ایجاد تناسب در جریانات مالی از منظر زمان و ریسک است. به‌بیان دیگر، نظام تأمین مالی وظیفه دارد:

۱. نسبت به انتقال منابع مالی میان دو طرف عرضه‌کنندگان منابع مالی و تقاضاکنندگان آن فراهم کند؛

۲. ابزارهای پوشش یا انتقال ریسک فعالیت‌های اقتصادی را به شکل مناسب فراهم آورد.

ضروری است به این نکته توجه شود که مقوله تأمین مالی و سرمایه‌گذاری بخش‌های مختلف اقتصادی الزاماً مسئله تزریق پول نیست. به عبارت دیگر، چه‌بسا منابع مالی و نقدینگی در نظام مالی و اقتصادی فراهم باشد، اما منابع مالی به سمت سرمایه‌گذاری و تأمین مالی بخش‌های مولد اقتصادی حرکت نکنند. در کنار توجه به منابع مالی و نقدینگی لازم برای تأمین مالی، ضروری است تا ابزارها و نهادهای مالی توسعه یابند. به عنوان نمونه، در بخش ابزارهای پوشش ریسک یا مخاطرات، رتبه‌بندی اعتباری، اعتبارسنجی فراهم شود. سرمایه‌گذاران باید بتوانند با ابزارهای پوشش ریسک مانند سایر کشورها که در بازارهای مالی طراحی و مورد استفاده قرار می‌گیرد، مخاطرات متعدد خود را پوشش و کنترل کنند تا اطمینان نسبی از حصول بازده یا عایدی مناسب فراهم آید. در این خصوص، گزارشی توسط مرکز پژوهش‌های مجلس تدوین شده است که به تفصیل به این موضوع اشاره دارد [۱].

در این میان نقش قانونگذاری بسیار پررنگ است. قانونگذاران در تمامی کشورها به دنبال تسهیل و تسریع، شفافیت و افزایش نظارت در بازارهای مالی و ابزارهای سرمایه هستند. در نظام قانونی و حقوقی ایران نیز در قوانین متعددی قانونگذار به موضوع تأمین مالی، تنظیم‌گری بازارهای مالی و به‌طور مشخص بازار سرمایه، تسهیل و تسریع در تأمین مالی و سرمایه‌گذاری پرداخته است. [قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۸۴، قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی مصوب سال ۱۳۸۸، قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب سال ۱۴۰۳](#) از جمله مهم‌ترین قوانین مربوط به بازارهای مالی است که به موضوعات مهمی مانند تأمین مالی، سرمایه‌گذاری، تنظیم‌گری بازارهای مالی، شفافیت در بازارهای مالی، تسهیل و تسریع در تأمین مالی و موارد مشابه اشاره می‌کند.

ارزیابی کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی نشان می‌دهد که از منظر قانونگذاری خلئی در حوزه تأمین مالی و ابزارهای آن از جمله ابزارهای پوشش ریسک وجود ندارد و عمده چالش‌های تأمین مالی مربوط به ساحت اجرایی است. به بیان دیگر، بستر قانونی و حقوقی به‌منظور تأمین مالی در نظام اقتصادی کشور فراهم است و مشکلات و چالش‌های آن باید در لایه اجرا حل و فصل شود. مجلس دوازدهم و در کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی اصلاح [قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب سال ۱۴۰۲](#) را در دستور کار قرار داد. اصلاحات صورت گرفته در دو محور کلی قرار دارد:

۱. اصلاحات ناظر بر [متن قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها](#) که به‌طور عمده به رفع ابهامات از قانون مزبور می‌پردازد و یا الزامات اجرایی را فراهم می‌آورد.

۲. الحاقات به قانون [تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها](#) که ارزیابی این مرکز نشان می‌دهد که موارد متعددی از این الحاقات می‌تواند به تسهیل سرمایه‌گذاری و تأمین مالی تولید کمک کند.

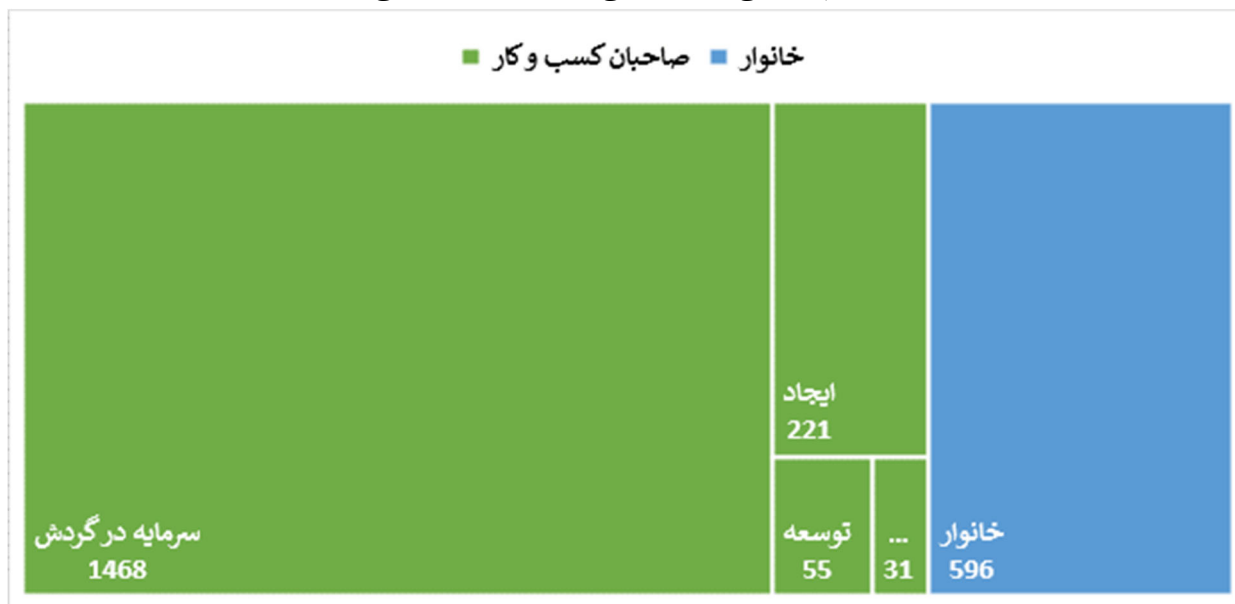

۲. مروری بر وضعیت تأمین مالی در بازارهای مالی

اشخاص حقوقی از جمله دولت‌ها، نهادهای عمومی غیردولتی و بنگاه‌ها برای مقاصد مختلفی از جمله تأمین سرمایه در گردش، انجام سرمایه‌گذاری جدید و سرمایه‌گذاری به تأمین منابع مالی احتیاج دارند. از طرف دیگر، خانوارها و بنگاه‌هایی که دارای منابع مالی مازاد هستند، انگیزه دارند تا نسبت به سرمایه‌گذاری و کسب عایدی اقدام کنند. باین‌بیان، این اشخاص به دنبال عرضه منابع مالی خود به بازارهای مالی هستند. در نظام اقتصادی و مالی هر کشور بازارهای مالی متعددی وجود دارد که تقاضاکنندگان و عرضه‌کنندگان منابع مالی می‌توانند نیازهای خود را مرتفع سازند. بازار سرمایه و شبکه بانکی دو بازار مهم رسمی هر اقتصادی است که فارغ از مشخصات و ویژگی‌های اختصاصی خود، طرفین متقاضی منابع مالی و عرضه‌کننده آن را به یکدیگر متصل و تأمین مالی و سرمایه‌گذاری را در بستری شفاف و تحت نظارت یا تنظیم‌گری فراهم می‌کند. لازم به ذکر است که ارکان و نهادهای دیگری از نظام اقتصادی کشور مانند شرکت‌های بیمه فعال در صنعت بیمه (یکی از اجزای مهم نظام مالی و اقتصادی) نیز نسبت به تأمین مالی و سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقدام می‌کنند، اما ضروری است به این نکته توجه داشت که این نهادها به عنوان بازیگر در بازارهای مالی مزبور فعال هستند و کارکرد اصلی آنها تسهیل تأمین مالی و سرمایه‌گذاری نیست، بلکه کسب عایدی از فرصت‌های سرمایه‌گذاری است.

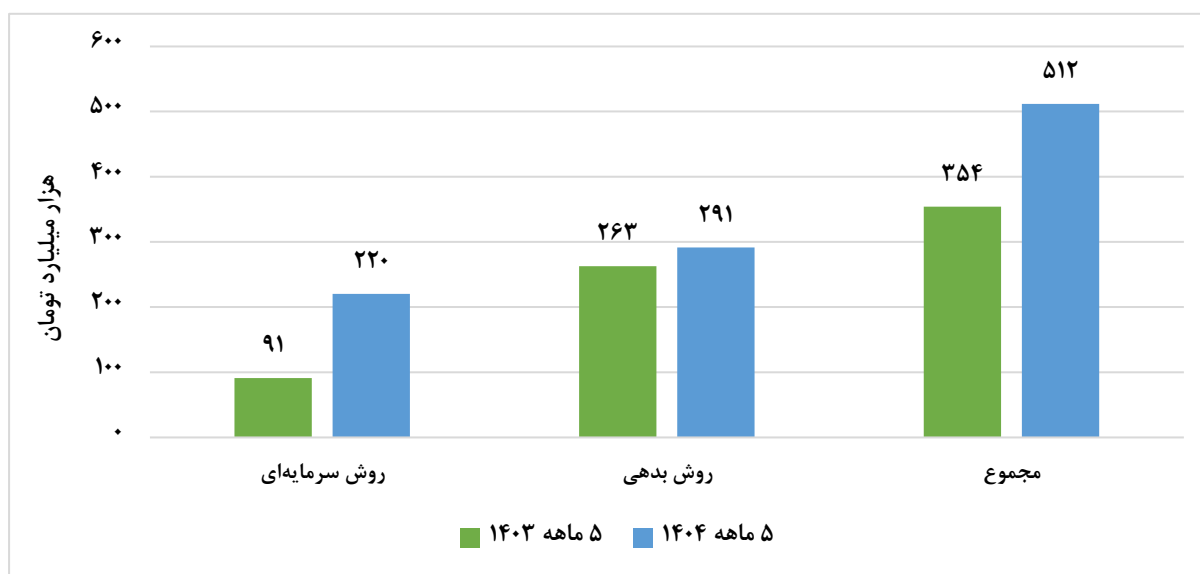
گفتنی است؛ در کنار بازارهای رسمی مالی، همواره بازارهای غیررسمی تأمین مالی نیز وجود دارد که عرضه منابع مالی و جذب منابع مالی از آن مخاطرات و هزینه‌های مربوط به خود را دارد که موضوع این گزارش نیست. همچنین، در شبکه بانکی که روش متعارف تأمین مالی در ایران است و بخش عمده از مجموع تأمین مالی کشور را شامل می‌شود، براساس گزارش بانک مرکزی ایران در چهارماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، در مجموع ۲۳۶۹ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت کرده است که از این میان، سهم صاحبان کسب‌وکار ۷۵ درصد و سهم خانوار ۲۵ درصد بوده است. سهم بخش‌های مختلف در شکل زیر مشخص شده است.

شکل ۱. تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در چهارماهه ابتدایی ۱۴۰۴ [۲]

از طرف دیگر، تأمین مالی در بازار سرمایه ایران از دو روش تأمین مالی سرمایه‌ای مانند برخی روش‌های افزایش سرمایه و انتشار اوراق بدهی مانند انواع صکوک یا اوراق مالی اسلامی امکان‌پذیر است. براساس گزارش سازمان بورس و اوراق بهادار، در پنج‌ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، در مجموع ۵۱۲ هزار میلیارد تومان جذب و تجهیز منابع از طریق بازار سرمایه صورت گرفته است.^۱

شکل ۲. نمودار ارزش جذب و تجهیز منابع در پنج‌ماهه ابتدایی ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ [۳]

۱. ضروری است به این نکته توجه شود که برخی از اقلام آورده شده در این گزارش از جمله افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی را نمی‌توان به عنوان تأمین مالی به‌شمار آورد.

تأمین مالی با روش‌های مختلف از طریق بازار سرمایه با اهداف متعددی مانند اصلاح ساختار مالی شرکت‌ها، الزام قانونی (مشمول ماده (۱۴۱) قانون تجارت)، توسعه خطوط کسب و کارها و افزایش ظرفیت تولید انجام می‌شود. علاوه بر روش‌های متعارف و سنتی مورد اشاره در بازارهای مالی، ابزارها و روش‌های نوین تأمین مالی نیز در نظام تأمین مالی ایران طراحی و پیش‌بینی شده است که روش‌های تأمین مالی زنجیره‌ای مانند اوراق گام، فاکتورینگ، فاکتورینگ معکوس و برات الکترونیک را نام برد. به‌طور مشخص در اوراق گام، منابع مالی به‌صورت هماهنگ میان خریدار، فروشنده و نهاد مالی در طول زنجیره جریان می‌یابد. همچنین، تأمین مالی زنجیره‌ای می‌تواند تا حد زیادی نیاز بنگاه‌ها به منابع مالی برای تأمین سرمایه در گردش را مرتفع سازد. چنانچه پیشتر نیز بیان شد، نیازهای مالی عاملان اقتصادی تنها به تأمین منابع محدود نمی‌شود. بنگاه‌ها و خانوارها و در حالت کلی سرمایه‌گذاران به‌منظور حفاظت از دارایی‌های خود در برابر ناطمینانی‌ها و پدیده‌های پیش‌بینی نشده به ابزارهای مناسبی جهت مدیریت این ناطمینانی‌ها نیازمند هستند. همچنین فرایند تأمین مالی، خود به‌واسطه عدم تقارن اطلاعاتی میان متقاضیان و تأمین‌کنندگان منابع مالی در معرض ایجاد مخاطراتی افزون بر ناطمینانی‌های اقتصادی موجود قرار دارد. نظام تأمین مالی کارآمد علاوه بر تأمین منابع مالی برای فعالان اقتصادی، باید ظرفیت کاهش و مدیریت ریسک‌ها و مخاطرات مزبور را فراهم کند.

۳. کلیات طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها در مجلس یازدهم به تصویب رسید و در سال ۱۴۰۳ برای اجرا ابلاغ شد. در این قانون، ظرفیت‌های متعددی برای سرمایه‌گذاری و تأمین مالی بخش‌های مختلف اقتصادی مشخص شده است. استفاده از سرمایه‌گذاری بی‌نام، توسعه نهادهای اعتبارسنجی در نظام مالی، تسهیل و توسعه نهاد وثیقه در اقتصاد، استفاده از ظرفیت نهادهای مالی مانند صندوق طرح (پروژه)، معافیت‌های مالیاتی متعدد به‌منظور کاهش هزینه تأمین مالی از جمله محورهایی است که در این قانون مورد تأکید قرار گرفته است.

در مجلس دوازدهم، اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها به شماره ثبت ۳۱۵ اعلام وصول شد. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که بیشتر احکام این طرح الحاقات به قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌هاست. به‌طور مشخص در این طرح، ۲۹ ماده به تصویب کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی رسیده است که ۱۱ ماده به اصلاح مواد متعددی از قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت مصوب سال ۱۴۰۲ پرداخته و ۱۸ ماده در این اصلاحیه از جنس الحاق به قانون مزبور و سایر قوانین است.

همچنین، ۴ مورد از ۱۱ مورد اصلاح قانون تأمین مالی تولید، اصلاحات فنی، تسهیل در اجرا و اصلاح ارجاع به قانون است که از لحاظ کارشناسی مورد تأیید است. مابقی احکام اصلاحی طرح، به‌دنبال توسعه و سرایت احکام قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها به بخش‌های مختلف نظام اقتصادی و تولیدی بوده است. به‌عنوان نمونه، در ماده (۴) طرح سایر سرمایه‌گذاران را نیز مشمول معافیت مالیات نقل و انتقال دارایی‌های به/ از صندوق‌های سرمایه‌گذاری در نظر

گرفته است. در ماده (۷) طرح، سایر دستگاه‌ها را نیز مکلف کرده است تا براساس آیین‌نامه هیئت‌وزیران نسبت به پذیرش اوراق مالی - اسلامی و اوراق گام اقدام کنند. این درحالی است که در ماده (۲۲) قانون، سازمان امور مالیاتی کشور، گمرک جمهوری اسلامی ایران و سازمان تأمین اجتماعی مجاز هستند که این اوراق را بابت مطالبات مالیاتی، حقوق ورودی، حق بیمه و جریمه‌های مربوط بپذیرند.

در ماده (۱۱) طرح، جذب سرمایه داخلی و تأمین مالی داخلی را از عداد اهداف تأسیس آژانس‌های جذب سرمایه‌گذاری برشمرده است. این درحالی است که در ماده (۳۰) قانون تأمین مالی تولید، جذب سرمایه خارجی و تأمین مالی خارجی هدف ایجاد این آژانس‌ها عنوان شده است. همچنین در ماده (۱۲) طرح، دهیاری‌ها را مشمول حکم ماده (۳۶) قانون دانسته است تا دهیاری‌ها نیز بتوانند از ظرفیت مولدسازی استفاده کنند.

لازم به ذکر است؛ ۱۸ ماده دیگر طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها ماهیت الحاق به قانون دارند. برخی از الحاقات مندرج در این طرح به قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها و برخی به سایر قوانین صورت گرفته است. ماهیت این الحاقات در چهار دسته زیر قابل تقسیم است:

- تصمیم‌گیری در ساختار اقتصادی و مالی کشور (مواد ۱، ۱۵ و ۱۹)،
 - سرمایه‌گذاری و تأمین مالی بخش‌های مختلف اقتصادی و تولید (مواد ۱۰، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۲۰، ۲۱ و ۲۴)،
 - مالیه شرکتی و بنگاه‌ها (مواد ۱۴، ۲۲، ۲۵ و ۲۷)،
 - اصلاح وضعیت مالی صنایع (مواد ۲۳، ۲۶، ۲۸ و ۲۹).
- در اصلاحیه قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها، به‌طور مشخص فعالان و تولیدکنندگان دو صنعت نفت و گاز کشور و صنعت برق مورد حمایت قرار گرفته‌اند. این حمایت و تسهیل‌گری به‌دلیل ناترازی است که در این دو بخش احساس می‌شود. به‌طور مشخص، ماده (۱۶) طرح به تسهیل در وثیقه‌گذاری پیمانکاران جهت تأمین مالی پروژه‌های نفت و گاز اشاره دارد. ماده (۲۶) به تسهیل سرمایه‌گذاری در میادین غیرمشترک نفت و گاز می‌پردازد.
- در ماده (۱۳) به وظیفه وزارت نیرو به خریداری برق‌های تولیدی از منابع متعدد انرژی و در ماده (۲۳) طرح به حمایت از تولید برق توسط نیروگاه‌های خود تأمین و مجازات قطع برق تحویلی به آنان اشاره می‌کند.
- باین‌حال، ضروری است به این نکته توجه شود که در برخی از احکام این مصوبه، مغایرت با قانون اساسی (اصل (۷۵)) وجود دارد که لازم است تأیید دولت درخصوص این احکام اخذ شود. همچنین برخی احکام واجد مغایرت با قانون برنامه هفتم پیشرفت است که ضروری است در رأی‌گیری نمایندگان مجلس شورای اسلامی مدنظر قرار گیرد. در بخش بعدی گزارش به تفصیل به ارزیابی کارشناسی مصوبات کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی درخصوص اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها پرداخته می‌شود.

۴. اظهارنظر کارشناسی درباره طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

در این بخش از گزارش به ارزیابی کارشناسی مصوبه کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی درخصوص طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها به شماره ثبت ۳۱۵ پرداخته می‌شود.

جدول ۲. ارزیابی کارشناسی طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
(۱)	متن زیر به‌عنوان تبصره «۷» به ماده (۲) قانون الحاق می‌گردد: تبصره «۷»- در بند «الف» ماده (۵) <u>قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی</u> مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی، بعد از عبارت «پس از تصویب در شورای اقتصاد» عبارت «(برای بخش دولتی) و شورای ملی تأمین مالی (برای بخش‌های غیردولتی)» اضافه می‌شود.			*	با توجه به آنکه ارجاع طرح‌های دولتی برای محاسبه تعهدات دولت و یکپارچگی در تصمیم‌گیری‌ها همچنان در اختیار شورای اقتصاد است، ارجاع طرح‌های بخش غیردولتی به شورای تأمین مالی و کاهش موضوعات ورودی شورا بلامانع است. بااین‌حال، ضروری است به این نکته توجه داشت که عبارت‌های «بخش دولتی» و «بخش‌های غیردولتی» از حیث دامنه شمول آن دارای ابهام است که ضروری است تعیین شود.	
(۲)	در فراز آخر ماده (۷) قانون، عبارت «بیمه‌های زندگی (ازجمله عمر و سرمایه‌گذاری) جایگزین عبارت «بیمه‌های مسئولیت» و متن زیر به‌عنوان تبصره «۲» به آن ماده الحاق می‌شود: تبصره «۲»- توثیق موضوع این ماده شامل دستگاه‌های اجرایی در قراردادهای مرتبط با مولدسازی و مشارکت عمومی - خصوصی می‌شود.		*		ماده (۷) <u>قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها</u> انواع وثایق را عنوان می‌کند و بیمه مسئولیت هم به‌عنوان یکی از دارایی‌ها یا اموالی که قابل توثیق است، عنوان شده است. با توجه به اینکه بیمه مسئولیت در قبال شخص ثالث صادر می‌شود و درصدد جبران پوشش مخاطرات احتمالی رخ داده است، لذا وثیقه‌گذاری این دارایی امکان‌پذیر نیست. در این ماده از اصلاح قانون تأمین مالی بیمه‌های زندگی جایگزین بیمه مسئولیت شده است. بیمه زندگی با توجه به ماهیت آن و جریان نقدی که فراهم می‌کند، قابل قبول است و این اصلاحیه از لحاظ کارشناسی مورد تأیید است. همچنین با توجه به اطلاق متن ماده (۷)، ضرورتی بر تبصره «۲» این ماده نیست.	-
(۳)	در ماده (۱۳) قانون: ۱. در بند «الف» تبصره «۵» از بند «پ» ماده (۱۳) قانون، عبارت «مشمول حکم درخواست شرط اضافه از متقاضی مجوز، موضوع تبصره «۴» ماده (۷) مکرر به عبارت «مشمول حکم شرط اضافه از متقاضی مجوز، موضوع تبصره «۴» ماده (۷) اصلاح می‌شود.		*		این ماده دارای ۲ بند است. بند نخست، اصلاح ویرایشی در ارجاع به متن قانون بوده که اصلاح انجام شده است. بند دوم، به لازم‌الاجرا شدن قراردادهای انتشار اوراق بهادار که توسط هیئت‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار به تصویب می‌رسد، اشاره می‌کند.	-

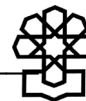
شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
	۲. عبارت زیر به‌عنوان بند «ت» الحاق می‌گردد: «ت»- قراردادهای مبنای انتشار اوراق بهادار که وفق قوانین و مقررات و مطابق نمونه‌های مصوب هیئت‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار تنظیم و منعقد می‌گردد، در حکم اسناد لازم‌الاجرا محسوب می‌شود.				حکم این بند در راستای تسریع در وصول مطالبات دارندگان اوراق بهادار در زمانی است که تأمین مالی شونده نسبت به نکول تعهدات خود اقدام کرده است. این حکم موجب افزایش اطمینان به بازار سرمایه و تسهیل در وصول مطالبات تأمین مالی شوندگان و ازجمله سرمایه‌گذاران حقیقی و خرد می‌شود.	
(۴)	در بند «الف» ماده (۱۴) قانون، بعد از عبارت «ز اشخاص مؤسس آنها» عبارت «و سایر سرمایه‌گذاران» اضافه می‌شود. *				بند «الف» ماده (۱۴) <u>قانون تأمین مالی تولید</u> به معافیت‌های مالیاتی اشاره می‌کند. در این خصوص لازم است به این مسئله اشاره کرد که صندوق‌های سرمایه‌گذاری که منابع را از بازارهای مالی تأمین می‌کند، مدت‌دار است. به‌بیان‌دیگر، در زمان تأسیس منابع مالی از اشخاص حقیقی و حقوقی جمع‌آوری می‌شود و پس از انجام موضوع فعالیت و ایجاد ارزش افزوده برای اقتصاد، منحل خواهد شد و با فروش دارایی‌ها، سرمایه‌گذاران صندوق یا دارندگان واحدها تصفیه می‌شوند و از صندوق خارج می‌گردند. با این بیان، معافیت مالیات در زمان انتقال دارایی به صندوق و از صندوق به سرمایه‌گذاران منطقی است. لذا تفکیک میان سرمایه‌گذاران (مؤسسان) و سایر سرمایه‌گذاران درخصوص معافیت مالیاتی صحیح نیست. بالاین‌حال، این بند موجب کاهش درآمدهای عمومی بدون تأمین نحوه جبران آن است که مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی است.	
(۵)	متن ماده (۱۵) قانون، به‌عنوان بند «الف» در نظر گرفته می‌شود و متن ذیل پس از تبصره، به‌عنوان بند «ب» و یک تبصره به‌شرح ذیل به بند «ب» الحاق می‌شود: «ب»- هزینه استهلاک مازاد تجدید ارزیابی ماشین‌آلات و خطوط تولید، موضوع تبصره «۱» ماده (۱۴۹) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی می‌گردد. تبصره: این معافیت‌ها شامل املاک و مستغلات (دارایی‌های غیرمنقول) نمی‌شود.			*	۳ نکته درخصوص این حکم پیشنهاد قابل توجه است: ۱. براساس استانداردهای حسابداری، ارزش دارایی‌های ثبت شده در صورت‌های مالی به قیمت تمام شده منظور می‌شود. از طرف دیگر، اقتصاد ایران سال‌های متعددی با تورم مواجه بوده است. تورم موجب افزایش قیمت دارایی شرکت‌ها می‌شود. تفاوت میان قیمت دفتری (ثبت شده) با ارزش واقعی دارایی‌ها ناشی از تورم موجب می‌شود تا شرکت‌ها نسبت به افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی اقدام کنند. افزایش سرمایه از این محل در سمت راست ترازنامه موجب افزایش دارایی‌ها و در سمت چپ ترازنامه موجب	نظر به مغایرت با اصل (۷۵) قانون اساسی و کاهش درآمدهای دولت اولویت آن است که این پیشنهاد حذف شود. در صورت تأکید مجلس بر تصویب متن ذیل پیشنهاد می‌شود: الف) عبارت «۳۰ درصد از هزینه استهلاک مازاد تجدید ارزیابی دارایی شرکت» جایگزین عبارت «هزینه استهلاک مازاد تجدید ارزیابی ماشین‌آلات و خطوط تولید» می‌شود. ب) حذف عبارت داخل پرانتز به صورت زیر: این معافیت‌ها شامل ~~املاک و مستغلات~~ (دارایی‌های غیرمنقول) نمی‌شود.

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
					افزایش سرفصل مربوط به سرمایه می‌شود (اثر ترازنامه‌ای افزایش سرمایه). هزینه قابل قبول مالیات بودن استهلاک سبب خواهد شد تا موجب کاهش خروج منابع مالی از شرکت شود. ۲. تشخیص دارایی‌هایی که در حکم مشخص شده است (ماشین‌آلات و خطوط تولید) ممکن است در اجرا دشوار باشد. از این‌رو، پیشنهاد بر آن است که تمامی دارایی‌هایی که تجدید ارزیابی می‌شوند، ضریبی از آنها (۳۰ درصد) مشمول هزینه قابل قبول مالیاتی باشد. ۳. این بند موجب کاهش درآمدهای عمومی بدون تأمین نحوه جبران آن است که مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی است. همچنین ضروری است تا عبارت داخل پرانتز حذف شود.	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
(۶)	در ماده (۲۱) قانون: ۱. در بند «ب» بعد از عبارت «کلیه کالاها» عبارت «ی مشمول مالیات و عوارض این قانون» اضافه می‌شود. ۲. در تبصره «۴» عبارت «تحويل گیرنده کالاهای موضوع بند «پ»» جایگزین عبارت «در صورتی که کالاهای موضوع بند «پ» مشمول مالیات و عوارض فروش باشد، تحويل گیرنده» می‌شود.	*			حکم این ماده در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده که در این حکم دائمی شده است.	-
(۷)	در ماده (۲۲) قانون: ۱. عبارت ذیل به عنوان بند «الف» قانون در نظر گرفته می‌شود: «دستگاه‌های اجرایی از جمله شرکت‌های دولتی که شمول قانون مستلزم ذکر یا تصریح نام و یا عنوان آنهاست مکلفند براساس آیین‌نامه‌ای که طرف مدت سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد وزارت اقتصاد و دارایی با تأیید شورا و تصویب هیئت‌وزیران مصوب و ابلاغ می‌شود، اوراق مالی - اسلامی منتشر شده دولت و اوراق گام را بابت پرداخت هزینه کالا و خدمات ارائه شده و یا پدیه مربوط به آنها در سقف مصوب آیین‌نامه هیئت‌وزیران بپذیرند». ۲. متن ماده (۲۲) به عنوان بند «ب» و عبارت ذیل به عنوان بند «ج» الحاق می‌شود: «هزینه‌های ناشی از تنزیل اوراق گام و انتقال سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی ریالی در زنجیره تولید و سایر ابزارهای مصوب شورا و شورای عالی بورس و اوراق	*			ماده (۲۲) <u>قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها</u> به دنبال ایجاد تقاضا برای اوراق گام است و از این‌رو به برخی دستگاه‌ها مانند سازمان مالیاتی اجازه داده است که این اوراق را به جای مالیات از شرکت‌ها بپذیرند. در ماده (۷) اصلاح قانون، سایر شرکت‌های دولتی را مکلف کرده است که نسبت به قبول این اوراق براساس آیین‌نامه هیئت‌وزیران اقدام کنند. ضروری است به این نکته توجه داشت که تکلیف دستگاه‌های دولتی به پذیرش این اوراق ممکن است جریان نقدی آنها را با مشکل مواجه کند. بند دوم این ماده به دنبال کاهش هزینه تنزیل اوراق بهادار است و از این‌رو، تنزیل را تا میزان مشخص (نرخ سود عقود غیرمشارکتی) جزء هزینه قابل قبول مالیاتی در نظر گرفته است. باین‌حال، تصویب سایر ابزارهای مصوب شورای عالی	- تکلیف به اجازه تبدیل شود: «دستگاه‌های اجرایی از جمله شرکت‌های دولتی که شمول قانون مستلزم ذکر یا تصریح نام و یا عنوان آنهاست مکلفند مجازند براساس آیین‌نامه‌ای که طرف مدت سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون». - اصلاح بند دوم به صورت ذیل: «هزینه‌های ناشی از تنزیل اوراق گام و انتقال سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی ریالی در زنجیره تولید و سایر ابزارهای مصوب شورا و شورای عالی بورس و اوراق بهادار صرفاً برای بار اول به میزان حداکثر نرخ سود عقود غیرمشارکتی مصوب هیئت عالی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته می‌شود».

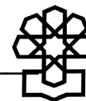
شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
	بهادار صرفاً برای بار اول به میزان حداکثر نرخ سود عقود غیرمشارکتی مصوب هیئت عالی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته می‌شود.				بورس با توجه به اینکه هرگونه معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی باید در قانون تعیین شود، مغایر با اصول (۵۱ و ۸۵) قانون اساسی تلقی می‌شود. لذا پیشنهاد حذف این بخش است. لازم به ذکر است که این جزء از ماده (۷) مغایر با اصل (۷۵) قانون اساسی است. همچنین لازم به ذکر است که طبق بند «الف» ماده (۲۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت، هرگونه نسخ، اصلاح و لغو احکام قانونی در حوزه مالیاتی صرفاً از طریق قوانین مربوطه امکان پذیر است و ضروری است تا این حکم به صورت تنقیحی در مالیات‌های مستقیم صورت پذیرد.	
(۸)	یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۲۴) قانون الحاق می‌شود: تبصره: دستورالعمل این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و همکاری سازمان برنامه و بودجه، وزارت نفت و وزارت نیرو حداکثر سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب شورا می‌رسد.	*			ماده (۸) گزارش کمیسیون به دنبال تکلیف تدوین دستورالعمل اجرای ماده (۲۴) <u>قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها</u> است.	-
(۹)	در ماده (۲۹) قانون: ۱. عبارت «صرافی‌های بانکی» به عبارت «صرافی‌های مجاز» تغییر می‌یابد و در فراز آخر بند «پ» این ماده عبارت «ریال مصرف نشده» جایگزین عبارت «ارز مصرف نشده» می‌شود. ۲. دو تبصره به شرح ذیل به بند «ج» این ماده الحاق می‌شود: تبصره «۱»- بانک مرکزی مکلف است دستورالعمل اجرای این بند که در آن مواردی از جمله نرخ سود سپرده‌های ارزی نحوه انتقال مانده سپرده‌های ارزی (شامل اصل و سود) به سپرده‌گذار تعیین خواهد شد را حداکثر ظرف سه ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه و به تصویب هیئت عالی بانک مرکزی برساند. تبصره «۲»- سود «درآمد» حاصل از تسعیر دارایی‌های ارزی اشخاص حقوقی دارای مجوز از سازمان سرمایه‌گذاری خارجی و کمک‌های فنی و اقتصادی ایران، که در ترازنامه ثبت ریالی می‌شود مادامی که به ریال تبدیل نشده است، مشمول نرخ صفر مالیاتی می‌شود. ۳. یک بند به شرح ذیل به عنوان بند «ج» الحاق می‌شود: «ج»- نگهداری و حمل و نقل دارایی‌های ارزی نظیر اسکناس توسط اشخاص حقیقی و	*			ماده (۹) گزارش کمیسیون دارای بندهای متعددی است. بند «۱» اصلاح محتوایی و ویرایشی است که از لحاظ کارشناسی صحیح است. در بند «۱»، توسعه نسبت به صرافی‌ها صورت گرفته است و سایر صرافی‌ها نیز مشمول حکم شده‌اند و در بخش بعدی همان بند، کارت‌های واگذار شده به افراد موضوع بند «پ» مانند گردشگران در زمان ورود به ایران به ریال تبدیل می‌شود و در نهایت، ریال حساب مزبور باید به ارز تبدیل شود. این در صورتی است که متن قانون برخلاف این منطق تقریر شده است. در بند «۲» به تدوین دو تبصره اشاره کرده است. در تبصره «۱» پیشنهاد آن است که نرخ ارز توافق میان بانک و سپرده‌گذار باشد. همچنین تبصره «۲» بند «۲» مصوبه دارای مغایرت با اصل (۷۵) قانون اساسی است. در بند «۳» ماده (۹)، مصوبه کمیسیون به دنبال رفع موانع سپرده‌گذاری ارزی و سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار ارزی توسط افرادی است که دارای ارز هستند و از نصاب‌های قانونی و مقرراتی بیشتر است.	۱. تبصره «۱»- بانک مرکزی مکلف است دستورالعمل اجرای این بند که در آن مواردی از جمله نرخ سود سپرده‌های ارزی و نحوه انتقال مانده سپرده‌های ارزی (شامل اصل و سود) به سپرده‌گذار تعیین خواهد شد را حداکثر ظرف سه ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه و به تصویب هیئت عالی بانک مرکزی برساند. نرخ سود سپرده‌های ارزی براساس توافق میان مؤسسات اعتباری و سپرده‌گذار تعیین می‌شود. ۲. بند «ج»- نگهداری و حمل و نقل دارایی‌های ارزی نظیر اسکناس توسط اشخاص حقیقی و حقوقی مجازند نسبت به چنانچه صرف سپرده‌گذاری نزد مؤسسات اعتباری و یا خرید اوراق بهادار ارزی منتشره شده اقدام نمایند. <u>شود</u> این سپرده‌گذاری و خریداری این اوراق مشمول نصاب‌ها و محدودیت‌های مواد مختلف قانونی از جمله قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی نمی‌شود و سپرده‌گذاران و خریداران اوراق بهادار ارزی مزبور مشمول مجازات‌های مربوط نمی‌شوند.

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
	حقوقی، چنانچه صرف سپرده‌گذاری نزد مؤسسات اعتباری و یا خرید اوراق بهادار ارزی منتشره شود، مشمول نصاب‌ها و محدودیت‌های مواد مختلف قانونی از جمله قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی نمی‌شود و سپرده‌گذاران و خریداران اوراق بهادار ارزی مزبور مشمول مجازات‌های مربوط نمی‌شوند. مؤسسات اعتباری موظف به پذیرش دارایی‌های ارزی فوق در قالب سپرده ارزی خواهند بود.				اصل ایده سپرده‌گذاری ارزی و سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار ارزی این افراد از لحاظ کارشناسی مورد تأیید بوده و پیشنهادی الحاقی در ستون بعدی ارائه شده است.	الحاق - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف سه ماه از تصویب این قانون، اقدام به تأسیس بازار اوراق بدهی ارزی جهت تأمین مالی ارزی پروژه‌های تولیدی نماید که پرداخت و دریافت در این بازار صرفاً ارزی است.
(۱۰)	یک ماده به‌عنوان ماده (۲۹) مکرر به قانون الحاق می‌گردد: ماده (۲۹) مکرر - به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود، ضوابط ذخیره‌گیری مطالبات تسهیلات و تعهدات و اوراق مالی - اسلامی منتشره دولت و دستگاه‌های اجرایی را بدون تعهد برای دولت به شهرداری‌ها، تسری دهد.		*		درخصوص ماده (۱۰) گزارش نکات ذیل حائز اهمیت است: ۱. ریسک شهرداری‌ها با دولت یکسان نیست؛ لذا ضوابط مربوط به این دو نهاد باید متفاوت دیده شود. ۲. ظرفیت قانونی برای هیئت عالی بانک مرکزی درخصوص این تصمیم وجود دارد. ۳. مداخله در حوزه اجرا و مدیریت ریسک اعتباری است که وظیفه قانونگذار نیست. ۴. تنظیم گری و تدوین ضوابط انتشار اوراق مالی اسلامی شهرداری‌ها با سازمان بورس و اوراق بهادار است و حکم به‌گونه‌ای عنوان شده است که به‌طور ضمنی مجوز آن را به بانک مرکزی داده است که برخلاف سایر قوانین و رویه کنونی است. پیشنهاد حذف این حکم است.	تصرفات طرف سه ماه از تصویب این قانون، اقدام به تأسیس بازار اوراق بدهی ارزی جهت تأمین مالی ارزی پروژه‌های تولیدی نماید که پرداخت و دریافت در این بازار صرفاً ارزی است.
(۱۱)	در ماده (۳۰) قانون عبارت «جذب سرمایه خارجی و داخلی و تأمین مالی خارجی و داخلی» جایگزین عبارت «جذب سرمایه خارجی و تأمین مالی خارجی» می‌شود. تبصره: دولت مکلف است اقدام قانونی لازم برای رفع مغایرت اساسنامه سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران به عمل آورد.		*		در حال حاضر سرمایه‌گذاری داخلی در کشور متولی نداشته و این حکم می‌تواند گامی در این راستا باشد. با توجه به آنکه حکم به‌دنبال ایجاد ظرفیت جدید در حوزه تأمین مالی داخلی علاوه بر خارجی است؛ مورد تأیید می‌باشد. اگرچه این موضوع در حیطه اختیارات سازمان سرمایه‌گذاری خارجی نبوده که نیاز به اصلاح اساسنامه دارد. تبصره این حکم که درخصوص اصلاح اساسنامه است، با توجه به اینکه اساسنامه توسط هیئت‌وزیران تصویب شده است، از لحاظ حقوقی باید مطابق با قوانین این سازمان و از جمله این ماده قانونی صورت پذیرد. لذا پیشنهاد بر حذف تبصره است.	تبصره حذف شود.
(۱۲)	در ماده (۳۶) قانون: ۱. در بند «الف» پس از عبارت «شهرداری» عبارت «و دهیاری» اضافه می‌شود.		*		این ماده از مصوبات کمیسیون به‌دنبال افزایش اختیار درخصوص مولدسازی در نظام اقتصادی است. از این‌رو، در بند «۱»	-

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
	۲. در بند «ب» بعد از عبارت «شهرداری‌ها» عبارت «دهیاری‌ها» و بعد از عبارت «برای» عبارت «مولدسازی و» اضافه می‌شود.				به دهیاری‌ها اجازه مولدسازی داده است و در بند «ب» شهرداری‌ها می‌توانند برای مولدسازی نسبت به مبادله اراضی و املاک و انواع عوارض قانونی قابل وصول اقدام کنند.	
(۱۳)	بند «ب» ماده (۴۴) قانون به شرح ذیل اصلاح می‌شود: «ب»- برق حاصل از زیست‌توده (هاضم و بیوگاز محل‌های دفن زباله) و برق تولیدی حاصل از زباله‌سوز، حاصل از سوخت زغال‌سنگ و حرارت حاصل از خروجی کوره‌ها در هر ماه به قیمت خرید تضمینی متوسط قیمت برق تجدیدپذیر در بورس انرژی در آن ماه خریداری نماید.	*			ماده (۴۴) <u>قانون تأمین مالی تولید</u> تکالیف وزارت نیرو را عنوان می‌کند. در بند «ب» قانون، خریداری برق حاصل از زیست‌توده به قیمت تمام شده برق حرارتی تکلیف وزارت نیرو است. در این اصلاحیه، خریداری برق تولیدی از منابع دیگر انرژی را به وزارت نیرو تکلیف کرده است. همچنین لازم به ذکر است که تشویق به استفاده از سوخت زغال‌سنگ در تولید برق از طریق خرید تضمینی به قیمت انرژی‌های تجدیدپذیر در بُعد داخلی ضمن ایجاد آلودگی هوا، انتشار گازهای گلخانه‌ای و مصرف آب و در بُعد بین‌المللی به واسطه افزایش انتشار گازهای گلخانه‌ای دارای ملاحظات جدی است. همچنین ضروری است به این نکته توجه داشت که بار مالی دارد و معایر با اصل (۷۵) قانون اساسی است. در نهایت پیشنهاد مرکز با رعایت قوانین محیط زیست در استفاده از این منبع تولید برق است.	به منظور حمایت از سرمایه‌گذاری و تنوع‌بخشی به سبد تولید برق کشور، وزارت نیرو مکلف است ترتیبی اتخاذ کند تا برق حاصل از زیست‌توده (هاضم و بیوگاز محل‌های دفن زباله)، برق تولیدی از زباله‌سوزها، سوخت زغال‌سنگ یا رعایت ماده (۱۲) قانون هوای پاک و حرارت خروجی کوره‌ها، قابلیت عرضه در تابلوی آزاد بورس انرژی را داشته باشد. برق تولیدی این نیروگاه‌ها از شمول برنامه‌های محدودیت یا قطع بار مستثناست.
(۱۴)	یک ماده به‌عنوان ماده (۱۸) مکرر به قانون الحاق می‌شود: ماده (۱۸) مکرر- در ماده (۲۴۰) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی، عبارت «پرداخت سود به صاحبان سهام باید ظرف هشت ماه» به عبارت «پرداخت سود به صاحبان سهام باید ظرف چهار ماه» اصلاح می‌شود.	*			براساس لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت شرکت‌ها مجازند نسبت به پرداخت سود سهام شرکت‌ها تا هشت ماه پس از مصوبه مجمع عمومی شرکت اقدام کنند. با توجه به توسعه زیرساخت‌های پرداخت در نظام پولی و بانکی و همچنین وجود تورم و هزینه فرصت برای سهام‌داران شرکت‌ها و اینکه گاهی خود نیاز به تأمین مالی دارند، در این مصوبه تأکید شده است که موعد مقرر در قانون مزبور از هشت ماه به چهار ماه کاهش یابد تا سهام‌داران سریع‌تر به سود سهام خود دست یابند. همچنین مشابه این حکم در اصلاح <u>قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران</u> که در مجلس یازدهم به تصویب کمیسیون اقتصادی مجلس رسید، مصوب شده بود.	-
(۱۸)	یک ماده به‌عنوان ماده (۲۰) مکرر به قانون الحاق می‌شود:	*			این مصوبه دو وزارتخانه نفت و نیرو را مکلف کرده است که نسبت به راه‌اندازی معاملات آب و گاز در بازار سرمایه اقدام	-

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
	ماده (۲۰) مکرر- وزارتخانه‌های نیرو و نفت مکلفند با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی حداکثر ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، با رعایت <u>قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران</u> مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ و سایر قوانین و مقررات ذی‌ربط، تمهیدات لازم برای راه‌اندازی معاملات آب و گاز در بازار سرمایه را فراهم نمایند.				کنند. ایجاد این بازارها منجر به افزایش شفافیت، نظارت‌پذیری بیشتر، اصلاح قیمت‌گذاری و حمایت بهینه از صنایع می‌شود. این مصوبه از لحاظ کارشناسی مورد تأیید است.	
(۱۶)	یک ماده به‌عنوان ماده (۲۴) مکرر به قانون الحاق می‌شود: ماده (۲۴) مکرر- در راستای افزایش تولید نفت و گاز و تأمین مالی طرح‌های بالادستی نفت و گاز، تأسیسات و تجهیزاتی که توسط سرمایه‌گذاری تأسیس و یا ایجاد می‌شود، به استثنای تأسیسات و تجهیزات زیرزمینی، در چارچوب قرارداد تا زمان بازپرداخت سرمایه‌گذاری در مالکیت سرمایه‌گذار قرار می‌گیرد و به‌عنوان وثیقه و یا تضمین برای تأمین مالی (ازجمله تسهیلات بانکی، انتشار انواع اوراق بهادار و استفاده از خدمات صندوق‌های مالی) قابل پذیرش است. وزارت نفت و شرکت ملی نفت ایران مکلف به پیش‌بینی مفاد این ماده در قراردادهای مربوطه و پیش‌بینی تمهیدات لازم و الزام‌آور برای سرمایه‌گذار به‌منظور انتقال مالکیت تأسیسات و تجهیزات مزبور به وزارت نفت (شرکت تابعه ذی‌ربط) است.		*		این حکم در راستای تسهیل تأمین مالی و وثیقه‌گذاری در بازارهای مالی و شبکه بانکی برای پیمانکاران نفتی و گازی است. تصویب این حکم می‌تواند به سهولت سرمایه‌گذاری و جذب منابع مالی در پروژه‌های مزبور منجر شود. از این‌رو، تصویب آن پیشنهاد می‌شود. اگر تأمین مالی شامل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی شود، به‌دلیل ممنوعیت این موضوع در سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، مغایر سیاست‌هاست. بهتر است مالکیت متناسب با بازپرداخت سرمایه کاهش یابد. ضروری است بر عدم نقض این حکم قانونی توسط سایر قوانین تصریح شود.	عبارت «سایر قوانین مغایر با این حکم نسخ می‌گردد» به انتهای ماده اضافه می‌شود.
(۱۷)	یک بند به‌عنوان بند «ج» ماده (۳۵) به قانون الحاق می‌شود: «ج»- شهرداری‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های متولی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی، شهرک‌های صنعتی، شهرهای جدید و بنادر صادراتی و وارداتی می‌توانند به‌منظور احداث آزادراه‌ها، بزرگراه‌ها، راه‌های اصلی و خطوط ریلی منتهی به/ عبوری از حریم یا محدوده فعالیت خود (حسب مورد) در اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری مشترک با بخش‌های دولتی و غیردولتی مشارکت نمایند.		*		این حکم موجب می‌شود تا اشخاص حقوقی نام‌برده در صدر ماده بتوانند در احداث آزادراه‌ها، بزرگراه‌ها، راه‌های اصلی و خطوط ریلی منابع مالی مازاد خود را سرمایه‌گذاری کنند.	
(۱۸)	یک ماده همراه با تبصره آن به‌عنوان ماده (۴۷) به قانون الحاق می‌شود: ماده (۴۷)- به‌منظور مبارزه با قاچاق کالا از مبادی رسمی کشور، وزارت اقتصاد و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران) مکلف است حداکثر تا یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به نصب دستگاه‌های			*	این مصوبه به سرمایه‌گذاری در بخش بازرگانی (گمرکات) کمک می‌کند. برخورد با مدیران متخلف نیز به ضمانت اجرایی آن کمک می‌کند. رابطه این حکم با سایر مجازات‌های مقرر در قوانین مختلف مشخص نیست. آیا مدیران از این پس در مورد قاچاق کالا	به‌منظور مقابله مؤثر با قاچاق کالا از مبادی رسمی جمهوری اسلامی ایران، وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران) مکلف است حداکثر ظرف یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، با استفاده از سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی، به‌ویژه

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهاری نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
	آشکارساز تصویری (اسکنر) کانتینری و چمدانی کالا با کیفیت و وضوح مورد تأیید ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز در کلیه مبادی ورودی و خروجی گمرک کشور با استفاده از سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی با اولویت بخش خصوصی و تعاونی و استفاده از دستگاه‌های داخلی و خارجی با امکان دسترسی دستگاه‌های اجرایی متولی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، اقدام نماید. تبصره: پس از یک سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون، مدیران متخلف در قاچاق کالاها بر اساس آیین‌نامه تهیه شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی که با همکاری وزارت دادگستری حداکثر ۳ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت‌وزیران خواهد رسید، حسب مورد به تنبیهات مندرج در بندهای «د» تا «ک» ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی محکوم می‌شوند.				صرفاً به مجازات‌های مذکور در این تبصره محکوم می‌شوند یا اینکه قوانین دیگر پا برجاست؟ عبارت «مدیران متخلف در قاچاق کالا» ابهام دارد و دامنه تخلف مشخص نیست. نهاد رسیدگی‌کننده به این موضوع، مشخص نشده است.	بخش خصوصی و تعاونی، نسبت به نصب و بهره‌برداری از دستگاه‌های آشکارساز تصویری (اسکنر) کانتینری با کیفیت و وضوح منطبق با معیارهای مصوب سازمان ملی استاندارد ایران و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، به‌نحوی که امکان تشخیص اجزای محموله در سطح مورد تأیید مراجع فنی فراهم باشد، در حداقل پانزده گمرک اول کشور از نظر حجم تجارت کالا اقدام نماید؛ به‌گونه‌ای که حداقل بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) از محموله‌های وارداتی، صادراتی و ترانزیتی در مبادی ورودی و خروجی تصویربرداری و بررسی شوند، و امکان دسترسی برخط برای دستگاه‌های اجرایی متولی مبارزه با قاچاق کالا و ارز فراهم شود. تبصره «۱» - نسبت تعداد تصویربرداری از محموله‌های ورودی و خروجی رویه ترانزیت باید سالیانه حداقل ۱۰ درصد افزایش یابد. الزامات و استاندارد نصب و بهره‌برداری از تجهیزات باید توسط سازمان‌های ذی‌ربط تأیید شود و کیفیت و وضوح تصاویر به تأیید ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز خواهد رسید. تبصره «۲» - گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است اقدامات لازم را جهت پایش هوشمند و سامانه‌ای تصاویر در رویه‌های واردات و صادرات و مقایسه تصاویر مبدأ و مقصد در رویه ترانزیت، به‌منظور بازرسی فیزیکی محموله‌های دارای مخاطره بالا، با استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در حوزه هوش مصنوعی انجام دهد. تبصره «۳» - الگوی انعقاد قرارداد شامل نرخ تصویربرداری، تعیین جریمه در صورت خرابی دستگاه، عدم نمایش موارد مخاطره‌آمیز در آزمایش‌های تصادفی، تعمیر و نگهداری و سایر شرایط مرتبط، توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید. تبصره «۴» - پس از گذشت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، مدیران و مسئولان اجرایی متخلف در اجرای تکالیف این ماده، براساس آیین‌نامه‌ای که توسط ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز با

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهاری نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
					همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت دادگستری، حداکثر ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون تهیه می‌شود، حسب مورد به تنبیهات مندرج در بندهای «د» تا «ک» ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی محکوم خواهند شد.
(۱۹)	یک ماده به شرح ذیل به عنوان ماده (۴۸) به قانون الحاق می‌شود: ماده (۴۸) - به شرکت سرمایه‌گذاری خارجی ایران اجازه داده می‌شود تا در صورت اصلاح اساسنامه توسط مرجع ذی‌ربط پس از تصویب مجمع عمومی شرکت و تا زمان رفع محدودیت برای سرمایه‌گذاری در خارج از کشور، نسبت به مشارکت در طرح‌های تولیدی و زیربنایی داخلی در قالب مشارکت در شرکت‌های موجود و در چارچوب قوانین و بدون الزام به رعایت ماده (۹۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی اقدام نماید.	*		شرکت ایفیک منابعی در خارج از کشور دارد که به دلیل موضوع تحریم‌ها، شرکت مذکور در سال‌های اخیر تلاشی برای جابه‌جایی این منابع نکرده است. البته نگرانی ایفیک در سال‌های گذشته، منطقی بوده است؛ چراکه این شرکت نگران بوده که در صورت تصمیم به جابه‌جایی منابع، چه‌بسا با مشکل قفل شدن و مسدودی آنها مواجه شود. اما در سال‌های اخیر، فرصت‌هایی جهت بازنگری در محل دارایی ایفیک ایجاد شده است. به عنوان مثال، می‌توان بخشی از دارایی ایفیک را به سمت تقویت زنجیره واردات اقلام اساسی در برزیل سوق داد. در قالب این ابتکار، ایران می‌تواند اقدام به خرید سیلو، اجاره ترمینال بندری و خرید لاین کشتی‌رانی کند. این اقدام می‌تواند منجر به کاهش قابل توجه هزینه تأمین و واردات اقلام اساسی شود؛ چراکه با وجود چنین زیرساخت‌هایی، وزارت جهاد و شرکت‌های خصوصی می‌توانند نیاز اقلام اساسی کشور را در زمان‌هایی که قیمت پایین است خریداری کرده و پس از انبارداری، در موعد مورد نیاز به کشور وارد کنند. همچنین زمینه‌هایی برای سرمایه‌گذاری در کشور روسیه (به طور خاص در زمینه کشت فراسرزمینی) فراهم است. در نتیجه ورود منابع ایفیک به داخل کشور (آن هم در شرایطی که امکان سرمایه‌گذاری در خارج از کشور وجود دارد) پیشنهاد مطلوبی نیست. همچنین مرجع رفع محدودیت‌ها و شرایط خاص کیست؟ منظور از محدودیت‌ها مشخص نیست. ماده (۹۲) ارتباطی به موضوع ندارد. اگر منظور سرمایه‌گذاری در گروه‌های ۱ و ۲ است، مغایر سیاست‌های کلی اصل (۴۴) است.	-

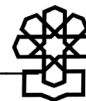
شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
(۲۰)	یک ماده به شرح ذیل به عنوان ماده (۴۹) به قانون الحاق می‌شود: ماده (۴۹) - ۱. وزارت ورزش و جوانان مکلف است از طریق روش‌های مصوب شورا از جمله روش مشارکت عمومی - خصوصی نسبت به مولدسازی اموال، دارایی‌ها و اراضی متعلق به خود و شرکت‌های تابعه ذی‌ربط از جمله شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور با بخش‌های خصوصی و تعاونی (به صورت رقابتی) و عمومی غیردولتی اقدام نماید. ۲. منابع حاصل از فروش زمین‌های متعلق به وزارت ورزش و جوانان و شرکت‌های تابعه ذی‌ربط از جمله شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور در هر شهرستان با رعایت گردش خزانه به ایجاد و توسعه تأسیسات و زیرساخت‌های ورزشی در همان شهرستان اختصاص می‌یابد. ۳. به وزارت ورزش و جوانان اجازه داده می‌شود تا با استفاده از انواع روش‌های مشارکت بر روی زمین‌های متعلق به دستگاه‌های اجرایی اقدام به ساخت تأسیسات، امکانات و زیرساخت‌های ورزشی نماید.	*			در خصوص بند اول در حال حاضر هم ظرفیت‌های قانونی و هم اختیارات مربوطه وجود دارد و الزام کلی وزارت ورزش به مولدسازی اموال واجد ابهام و فاقد کارکرد است. در خصوص بند دوم، بند «الف» ماده (۳۶) قانون تأمین مالی، بازگشت وجوه مولدسازی به دستگاه مربوطه را اشاره کرده است اما در حکم این بند، به صرف وجوه در همان شهرستان اشاره شده است که این امر مطلوب ارزیابی نمی‌شود زیرا تصمیم‌گیری به جهت لحاظ اولویت‌های هر حوزه، بهتر است به دستگاه مربوطه واگذار شود. در خصوص بند سوم نیز، به منظور امکان‌پذیر شدن ایجاد مستحقات روی زمین سایر دستگاه‌ها، در حالت عادی تغییر دستگاه بهره‌بردار زمین مورد نیاز است. برای این منظور نیز ظرفیت‌های قانونی لازم در قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و قانون محاسبات عمومی وجود دارد. همچنین باید دقت داشت اجازه به وزارت ورزش برای ایجاد مستحقات روی زمین‌هایی که بهره‌بردار آنها سایر دستگاه‌های اجرایی هستند، امکان اجرایی شدن در عمل را نخواهد داشت.	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
(۲۱)	یک ماده به همراه تبصره آن به شرح ذیل به عنوان ماده (۵۰) به قانون الحاق می‌شود: ماده (۵۰) - به وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی اجازه داده می‌شود تا با استفاده از ظرفیت دستگاه‌های تابعه استانی و همکاری دستگاه‌های اجرایی ملی و محلی از جمله استانداری‌ها با بهره‌گیری از ظرفیت واگذاری بخشی از آب مهار شده یا صرفه‌جویی شده، واگذاری اراضی، تغییر کاربری اراضی و صدور سایر مجوزها و در چارچوب انواع روش‌های مشارکت عمومی - خصوصی و با رعایت شرایط رقابتی در احداث و یا تکمیل بدنه سدها و تأسیسات وابسته، خطوط انتقال، اجرای تأسیسات پایین‌دستی سدها، احداث آب بندها، تکمیل سازه‌های سرآب‌ها، تکمیل سازه‌های دریاچه‌ها و رودخانه‌ها و اجرای سازه‌های عمومی طرح‌های آبیاری تحت فشار، نسبت به انتخاب شریک و سرمایه‌گذار اقدام نمایند.	*			واگذاری و تغییر کاربری اراضی علاوه بر اینکه با قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها، مغایرت دارد، به دلیل کاهش سرانه اراضی کشاورزی و از بین رفتن عناصر تولیدات کشاورزی، با بند «۲» سیاست‌های کلی بخش کشاورزی، بند «۷» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و بند «۹» اصل (۴۳) قانون اساسی که بر خودکفایی و امنیت غذایی تأکید دارد، در تعارض آشکار قرار دارد. اینکه سازوکار انتخاب شریک و سرمایه‌گذار به منظور جلوگیری از فساد و تبعیض مشخص نشده است، مغایر نظام اداری صحیح به نظر می‌رسد.	-

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهاری نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
	تبصره: مسئولیت راهبری دستگاه‌های اجرایی استانی و هماهنگی و نظارت بر عملکرد آنها برعهده استانداری ذی‌ربط است.					
(۲۲)	یک ماده به‌عنوان ماده (۵۱) به قانون الحاق می‌شود: ماده (۵۱) - یک تبصره به‌شرح ذیل به‌عنوان تبصره «۲» به ماده (۲) قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون الزام شرکت‌ها و مؤسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه مصوب ۱۳۸۱/۱/۱۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی الحاق می‌شود: تبصره «۲»- در اجرای ماده (۵۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت، سکوها ای اینترنتی بخش خصوصی بدون الزام به فراهم آوردن ناوگان تحت مالکیت با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ با اصلاحات الحاقات بعدی از مصادیق شرکت‌های مجاز این ماده به‌شمار می‌آیند. سکوها مذکور می‌توانند در کلیه پایانه‌های بار کشور فعالیت نمایند. آیین‌نامه اجرایی نظارت بر این سکوها توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با همکاری وزارت راه و شهرسازی، وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت نفت ظرف دو ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون تدوین و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.			*	یکی از علل مهم بالا بودن میزان حمل بار به‌صورت یک سر خالی سنتی بودن ساختار هم‌رسانی بار و حمل‌کننده بار است. در حال حاضر باربری‌ها این نقش را ایفا می‌کنند به‌دلیل عدم استفاده از فناوری اطلاعات، بازدهی پایینی در هم‌رسانی بار و حمل‌کننده بار دارند. بالا بودن میزان حمل بار به‌صورت یک سر خالی سبب افزایش مصرف سوخت، افزایش هزینه‌های حمل کالا و کاهش درآمد رانندگان شده است. در صورتی که از فناوری اطلاعات برای هم‌رسانی بار و حمل‌کننده بار استفاده شود بدون اینکه دولت بودجه یا تسهیلاتی تخصیص دهد امکان صرفه‌جویی در مصرف سوخت و کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل ایجاد می‌شود. براساس محاسبات صورت گرفته در صورت کاهش میزان سفرهای یک سرخالی کامیون‌ها و کشنده‌ها به میزان ۵۰ درصد فعلی، سالیانه ۲.۵ میلیارد لیتر در مصرف گازوئیل صرفه‌جویی صورت می‌گیرد. این مصوبه می‌تواند به حل مسئله مورد اشاره کمک کند. با این حال باید در نظر داشت که در مصوبه، قانون تسهیل صدور مجوزها فقط ماده (۷) مکرر را دربرمی‌گیرد؛ در صورتی که ماده اصلی نظام جدید صدور مجوزها ماده (۷) است.	تبصره «۲»- در اجرای ماده (۵۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت، سکوها ای اینترنتی بخش خصوصی بدون الزام به فراهم آوردن ناوگان تحت مالکیت با رعایت مواد (۷) و (مکرر) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی ~~قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۲۴~~ با اصلاحات الحاقات بعدی از مصادیق شرکت‌های مجاز این ماده به‌شمار می‌آیند.
(۲۳)	یک ماده به‌شرح ذیل به‌عنوان ماده (۵۲) به قانون الحاق می‌شود: ماده (۵۲) - قطع برق خریداری شده از بورس انرژی و انتقالی از نیروگاه‌های خودتأمین و همچنین اعمال محدودیت صادراتی و اعمال قیمت تکلیفی برای خرید برق از نیروگاه‌های فاقد تعهد فروش به وزارت نیرو که از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به بهره‌برداری می‌رسند، ممنوع و جرم محسوب می‌شود. مستنکف از اجرای این حکم علاوه بر پرداخت خسارت، حسب مورد به یکی از مجازات‌های درجه ۶ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی و انفصال موقت یا دائم از خدمات دولتی محکوم می‌شود.			*	با توجه به اینکه حدود ۳۰ درصد از کل برق تولیدی کشور از طریق بورس انرژی معامله می‌شود که خریداران بخش عمده آن صنایع هستند، تکلیف عدم قطع خریداران مذکور می‌تواند به‌عنوان اولویت قطع برای بخش خانگی و مشترکان خرد تلقی شود. همچنین در حال حاضر تقریباً همه برق تولیدی در کشور از طریق سازوکار بازار به‌فروش می‌رسد و مشمول قیمت‌گذاری تکلیفی نیست. با توجه به نکات گفته شده، تصویب این حکم کمکی به صنعت برق نخواهد کرد و پیشنهاد می‌شود به‌صورت کامل حذف شود.	حذف شود.

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
(۲۴)	یک ماده به شرح ذیل به عنوان ماده (۵۳) به همراه یک تبصره به قانون الحاق می شود: ماده (۵۳) - وزارت راه و شهرسازی مجاز است در بزرگراه‌های مشارکتی و کلیه آزادراه‌های کشور با نصب دوربین نسبت به اخذ عوارض الکترونیکی اقدام نماید. تبصره: آیین نامه اجرایی این ماده که مواردی از جمله پلکانی شدن عوارض، ایجاد انگیزه برای تسریع در پرداخت، اعمال جریمه‌ای معادل ۲/۵ برابر سود سالیانه سپرده‌های بلندمدت مصوب هیئت عالی بانک مرکزی متناسب با تأخیر در پرداخت، امکان معرفی حساب‌های شخصی قابل برداشت توسط بانک‌ها، امکان پرداخت سهم سرمایه‌گذار دولتی (با رعایت اصل (۵۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران) و سرمایه‌گذار غیردولتی بدون واریز به حساب خزانه، الزام فراجا به اخذ مفاصاحساب بدهی‌های ناشی از عوارض از متقاضیان تعویض پلاک، امکان واریز عوارض پرداخت نشده سال‌های بهره‌برداری پس از اتمام دوره بهره‌برداری سرمایه‌گذار به حساب دولت، قیمت‌گذاری در چارچوب مدل مالی مشارکت و عدم ورود نهادها و ستادهای حاکمیتی از جمله ستاد تنظیم بازار در قیمت‌گذاری، سازوکار برخورد با مخدوش کنندگان پلاک‌ها و نحوه جبران خسارت مالکین پلاک‌های خسارت دیده در نتیجه مخدوش شدن پلاک‌ها در آن تعیین تکلیف خواهد شد، حداکثر سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت راه و شهرسازی و با همکاری فراجا، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.			*	این حکم در راستای تسهیل سرمایه‌گذاری و کسب عایدی حاصل از سرمایه‌گذاری در بزرگراه‌ها و آزادراه‌ها تدوین شده است. نصب دوربین با مشارکت وزارت راه با سرمایه‌گذار صورت پذیرد. در این ماده عبارت «امکان واریز عوارض پرداخت نشده سال‌های بهره‌برداری پس از اتمام دوره بهره‌برداری سرمایه‌گذار به حساب دولت» واجد ابهام است و به نظر می‌رسد که منظور حساب سرمایه‌گذار باشد. همچنین آیین نامه دولت نمی‌تواند مانع از عدم ورود نهادها و ستادهای حاکمیتی از جمله ستاد تنظیم بازار در قیمت‌گذاری بشود؛ لذا پیشنهاد بر حذف این عبارت از حکم است. در این حکم قانونی ضروری است تا نسبت به امکان نظارت بر جریان مالی پروژه برای دستگاه‌های نظارتی مانند دیوان محاسبات اقدام شود. عبارت جریمه بر دیرکرد می‌تواند مشمول عنوان ربا شود و لذا پیشنهاد بر جایگزینی با وجه التزام است.	عبارت «با مشارکت سرمایه‌گذار» به بعد از عبارت «وزارت راه و شهرسازی» در ابتدای این ماده اضافه می‌شود. عبارت «حساب سرمایه‌گذار» جایگزین عبارت «حساب دولت» در این ماده می‌شود. عبارت «با امکان نظارت دستگاه‌های نظارتی از جمله دیوان محاسبات» بعد از «امکان پرداخت سهم سرمایه‌گذار دولتی (با رعایت اصل (۵۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران) و سرمایه‌گذار غیردولتی بدون واریز به حساب خزانه» الحاق می‌شود. همچنین عبارت «عدم ورود نهادها و ستادهای حاکمیتی از جمله ستاد تنظیم بازار در قیمت‌گذاری» حذف شود. عبارت «وجه التزام» جایگزین عبارت «جریمه» می‌شود.
(۲۵)	یک ماده به عنوان ماده (۵۴) به قانون الحاق می‌شود: ماده (۵۴) - یک تبصره به ماده (۱۰) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی به شرح ذیل اضافه می‌شود: تبصره: این شرکت‌ها می‌توانند برای اعضای غیرعضو، اصل سرمایه و حداقل سود را با استفاده از ضمانت‌های صندوق‌های تضمین و یا سایر ابزارهای مالی مجاز، تضمین نمایند.			*	تضمین حداقل سود و اصل سرمایه برای اعضای غیرعضو، در صورتی که شرکت‌های تعاونی مزبور سودآوری کمتری نسبت به میزان تضمین شده داشته باشند، موجب تضییع حقوق اعضای اصلی و تحمیل ضرر به ایشان می‌گردد. ضمن اینکه شبهه مسائل فقهی ناظر به تضمین حداقل سود در ماده پیشنهادی قابل تأمل است.	
(۲۶)	یک ماده به عنوان ماده (۵۵) به قانون الحاق می‌شود:			*	تولید نفت و گاز در میادین مشترک و غیرمشترک، مسئله مهمی در نظام	-

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهاری نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
	ماده (۵۵) - یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۱) <u>قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت</u> مصوب ۱۳۹۱/۲/۱۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی الحاق می‌شود: تبصره: در مواردی که با پیشنهاد مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران و تأیید وزیر نفت، جذب منابع مالی و سرمایه‌گذاری برای اکتشاف، استخراج و بهره‌برداری از سایر میادین نفت و گاز ایجاب کند، واگذاری قراردادهای مربوط به این میادین براساس دستورالعمل احراز شرایط رقابتی که در چارچوب آیین‌نامه معاملات شرکت ملی نفت ایران توسط وزارت نفت با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه شده و به تصویب شورای ملی تأمین مالی می‌رسد، مجاز خواهد بود و از شمول قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۲/۱/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی مستثناست. وزیر نفت مکلف است مشخصات قراردادهای مزبور را هر ۶ ماه یکبار علاوه بر وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور به کمیسیون‌های اقتصادی، برنامه و بودجه و محاسبات و انرژی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.				اقتصادی و تولیدی کشور است که ضروری است مورد توجه قرار گیرد. در این میان، قراردادهای سرمایه‌گذاری محور کلیدی در تأمین مالی این پروژه‌ها محسوب می‌شود. نظر به زمان‌بری زیاد انعقاد این قراردادها و لزوم تسریع در سرمایه‌گذاری میادین غیرمشترک در ایران، این حکم به تصویب کمیسیون جهش تولید رسیده است.	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
(۲۷)	یک ماده به شرح ذیل به عنوان ماده (۵۶) به قانون الحاق می‌شود: ماده (۵۶) - ۱. دستگاه‌های اجرایی از جمله شرکت‌های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام و یا عنوان است مجازند در شرایطی که واگذاری از طریق مزایده به صرفه و صلاح باشد، اراضی و امتیاز بهره‌برداری از معادن و یا منابع طبیعی را با ترک تشریفات مزایده با تأیید شورای ملی تأمین مالی و در خصوص معادن با تأیید شورای عالی معادن به شرکت‌های تعاونی سهام عدالت شهرستانی واگذار کنند. ۲. دولت مکلف است معادل آورده سهام عدالت شهرستانی برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های تولیدی کالاها و خدمات از محل‌های منابع مجاز در اختیار خود، همچون منابع تسهیلاتی پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی، به تعاونی‌های مزبور تسهیلات ارزان قیمت و یا با شرایط ترجیحی اعطا کند.	*			اولاً، عبارت «در شرایطی که واگذاری از طریق مزایده به صرفه و صلاح نباشد» کاملاً تفسیرپذیر و دارای ابهام بوده و مصادیق آن نیز مشخص نیست. ثانیاً، لزوم استفاده از ترک تشریفات و استفاده از فرایندهای غیرشفاف و غیررقابتی مشخص نیست. به عبارت دیگر، مشخص نیست که به چه دلیل تعاونی‌های مذکور در این حکم، امکان اخذ پروانه بهره‌برداری یا خرید دارایی را در فرایند مزایده نداشته و حتماً باید فرایند خاص جداگانه ترک تشریفات برای آنها در نظر گرفته شود. ثالثاً، ارتباط موارد مذکور در این حکم با وظایف و کارکردهای تعاونی‌های شهرستانی سهام عدالت محل تردید جدی است. به عبارت دیگر، اینکه چرا تعاونی‌ها به صورت عام مورد اشاره قرار نگرفته و از تمام انواع تعاونی‌ها، تنها تعاونی‌های شهرستانی سهام عدالت انتخاب شده، محل ابهام و تردید جدی است.	دستگاه‌های اجرایی از جمله شرکت‌های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام و یا عنوان است مجازند در شرایطی که واگذاری از طریق مزایده به صرفه و صلاح قابل انجام نباشد، اموال، دارایی‌ها، اراضی و امتیاز بهره‌برداری از معادن و یا منابع طبیعی را با ترک تشریفات مزایده با تأیید شورای ملی تأمین مالی و در خصوص معادن با تأیید شورای عالی معادن به شرکت‌های تعاونی سهام عدالت شهرستانی واگذار کنند. «دولت مجاز است معادل آورده شرکت‌های تعاونی سهام عدالت شهرستانی برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های تولیدی کالاها و خدمات از محل‌های منابع مجاز در اختیار خود، همچون منابع تسهیلاتی پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی، به تعاونی‌های مزبور تسهیلات ارزان قیمت و یا با شرایط ترجیحی اعطا کند».

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهاری نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
(۲۸)	یک ماده به شرح ذیل به عنوان ماده (۵۷) به قانون الحاق می‌شود: ماده (۵۷) - ماده (۲۵) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ با الحاقات و اصلاحات بعدی به شرح ذیل اصلاح می‌شود: ۱. در صدر ماده عبارت «صنعتی و کشاورزی» به عبارت «صنعتی، کشاورزی و خدماتی» اصلاح می‌شود. ۲. بعد از عبارت «قطع کنند» عبارت «خسارت وارده به عنوان بدهی قطعی دولت محسوب می‌شود و دولت» اضافه می‌شود.	*			مصوبه ماده (۲۵) قانون بهبود محیط کسب و کار را اصلاح می‌کند و دارای دو بند است: ۱. در بند اول عبارت خدماتی اضافه می‌شود. این ماده قانونی در بیان اولویت قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات است که واحدهای خدماتی را هم اضافه کرده است. ۲. ضمانت اجرای این ماده بیان شده است که دولت مکلف است از لحاظ مالی تعهدات مزبور را ایفا کند. دلیل عدم اجرای ماده (۲۵) نبود منابع کافی نزد دولت و ثانیاً اختلاف بر سر چگونگی شیوه محاسبه خسارت بین دستگاه‌ها و وزارت نیرو بوده است. لذا اجرای این قانون در اجرا با چالش مواجه می‌شود.	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
(۲۹)	یک ماده به شرح ذیل به عنوان ماده (۵۸) به قانون الحاق می‌شود: ماده (۵۸) - به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود تا پایان سال ۱۴۰۷ نسبت به صدور مجوز نیروگاه‌های حرارتی مقیاس بزرگ با حداقل بازده (راندمان) پنجاه درصد و برای نیروگاه‌های حرارتی مقیاس کوچک با حداقل بازده الکتریکی ۴۲ درصد اقدام نماید. وزارت نفت مکلف است نسبت به صدور مجوز و تأمین سوخت این نیروگاه‌ها با هماهنگی وزارت نیرو اقدام نماید.	*			گزارش آمار تفصیلی صنعت برق ایران ویژه مدیریت راهبردی در سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد دستیابی به راندمان بالای ۵۵ درصد ممکن است. براساس این گزارش، تا پایان سال ۱۴۰۳ برخی نیروگاه‌های داخلی به راندمان بالای ۵۰ درصد دست یافته‌اند و حتی تعدادی از آنها راندمانی نزدیک به ۶۰ درصد دارند. به عنوان نمونه می‌توان به راندمان نیروگاه‌های زیر اشاره کرد: نیروگاه چرخه ترکیبی هریس (۵۱/۹ درصد)، چرخه ترکیبی آبادان (۵۲/۴ درصد)، چرخه ترکیبی سمنگان (۵۰/۶ درصد) چرخه ترکیبی گوهران سیرجان (۵۴/۶ درصد)، و چرخه ترکیبی چادرملو (سرو) (۵۹/۶ درصد) علاوه بر این، گزارش‌های بین‌المللی نشان می‌دهد، راندمان نیروگاه‌های سیکل ترکیبی در برخی کشورها به بیش از ۶۴ درصد نیز رسیده است. بنابراین، تحقق حکم برنامه هفتم در این زمینه (میانگین بهره‌وری (راندمان) ۵۵ درصدی نیروگاه‌های جدید)، دور از دسترس نبوده و پیشنهاد می‌شود حکم فعلی حذف شود.	-

مأخذ: یافته‌های پژوهش.

۵. جمع‌بندی و پیشنهاد

تأمین مالی و سرمایه‌گذاری از محورهای مهم نظام اقتصادی است که در قوانین متعددی قانونگذار ایران به آن توجه داشته است. ارزیابی کارشناسی نشان می‌دهد که خلأ جدی قانونی در این خصوص وجود ندارد و بیشتر چالش‌ها و موانع تأمین مالی و سرمایه‌گذاری در ساحت اجراست. همچنین ضروری است به این نکته توجه شود که برای تأمین مالی و سرمایه‌گذاری تنها نیاز به منابع مالی یا نقدینگی نیست، بلکه باید ساختار نظام مالی به تسهیل تأمین مالی و سرمایه‌گذاری کمک کند. به بیان دیگر، برای تأمین مالی و سرمایه‌گذاری ضروری است تا نهادهای و ابزارهای تأمین مالی به شکل متنوع و عمیقی در بازارهای مالی طراحی و به کار برده شود تا سرمایه‌گذاران بتوانند با اطمینان نسبی به عرضه منابع مالی خود در بازارهای مالی اقدام و از طرف دیگر، متقاضیان منابع مالی به جذب منابع مالی مزبور اقدام کنند. یکی از قوانین مهم در حوزه تأمین مالی که نسبت به تکمیل ابزارها و نهادهای بازارهای مالی کمک می‌کند، قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب سال ۱۴۰۳ است.

در مجلس دوازدهم اصلاحیه این قانون در دستور کار کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی قرار گرفت که مصوبات کمیسیون در یک تقسیم‌بندی در دو بخش قابل احصاست:

۱. اصلاح برخی بندها یا مواد قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت که گاهی موانع اجرایی قانون را مرتفع یا به توسعه تأمین مالی و سرمایه‌گذاری کمک می‌کند.
۲. الحاق برخی احکام به قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها که در مواردی موجب تسهیل سرمایه‌گذاری و تأمین مالی می‌شود.

ضروری است به این نکته توجه داشت که در برخی از احکام این مصوبه، مغایرت با قانون اساسی (اصل (۷۵)) وجود دارد که لازم است تأیید دولت درخصوص این احکام اخذ شود. همچنین برخی احکام واجد مغایرت با قانون برنامه هفتم پیشرفت است که ضروری است در رأی‌گیری نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی مدنظر قرار گیرد. لذا متن طرح به‌رغم دستاوردهای قابل‌توجه در حوزه تأمین مالی، نیازمند اصلاح در حدود نیمی از مواد است و در صورت انجام این اصلاحات تصویب کلیات طرح توصیه می‌شود.

جدول ۳. خلاصه اظهارنظر کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح
(۱)			✓
(۲)	✓		
(۳)	✓		
(۴)	✓		
(۵)			✓
(۶)	✓		
(۷)			✓
(۸)	✓		
(۹)			✓
(۱۰)		✓	
(۱۱)	✓		
(۱۲)	✓		
(۱۳)			✓
(۱۴)	✓		
(۱۵)	✓		
(۱۶)	✓		
(۱۷)	✓		
(۱۸)			✓
(۱۹)		✓	
(۲۰)			✓
(۲۱)		✓	
(۲۲)	✓		
(۲۳)		✓	
(۲۴)			✓
(۲۵)		✓	
(۲۶)	✓		
(۲۷)			✓
(۲۸)	✓		
(۲۹)		✓	

منابع و مآخذ

- [۱] صلواتیان، محمدامین (۱۴۰۴)، مشتقات مالی، کارکردها و الزامات به‌کارگیری در اقتصاد ایران با تأکید بر مشتقات کالایی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۲۰۹۹۳.
- [۲] گزارش ماهیانه تسهیلات پرداختی بانک‌ها (تیرماه ۱۴۰۴) / بانک مرکزی.
- [۳] گزارش وضعیت بازار سرمایه (مردادماه ۱۴۰۴) / سازمان بورس و اوراق بهادار.

گزیده سیاستی

ارزیابی‌های کارشناسی نشان می‌دهد که در حوزه تأمین مالی و سرمایه‌گذاری خلأ جدی در لایه قانونی وجود ندارد و بیشتر چالش‌ها و موانع در لایه اجراست. اصلاح قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها می‌تواند به تسهیل تأمین مالی و سرمایه‌گذاری کمک کند. مرکز پژوهش‌ها با تصویب کلیات این طرح موافق است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir